PAKENDI INFOLEHT ON KOOSTATUD TOIMEAINEPÕHISELT

Pakendi infoleht: teave kasutajale

Morfiin, 10 mg, toimeainet prolongeeritult vabastav tablett

Ravimit turustatakse Ravimiameti eriloa alusel ning seda võib kasutada üksnes arsti soovitusel.

Enne ravimi kasutamist lugege hoolikalt infolehte, sest siin on teile vajalikku teavet.
- Hoidke infoleht alles, et seda vajadusel uuesti lugeda.
- Kui teil on lisaküsimusi, pidage nõu oma arsti, apteekri või meditsiiniõega.
- Ravim on välja kirjutatud üksnes teile. Ärge andke seda kellelegi teisele. Ravim võib olla neile kahjulik, isegi kui haigusnähud on sarnased.
- Kui teil tekib ükskõik milline kõrvaltoime, pidage nõu oma arsti, apteekri või meditsiiniõega. Kõrvaltoime võib olla ka selline, mida selles infolehes ei ole nimetatud. Vt lõik 4.

Infolehe sisukord

1. Mis ravim on morfiin ja milleks seda kasutatakse
2. Mida on vaja teada enne morfiini kasutamist
3. Kuidas morfiini kasutada
4. Võimalikud kõrvaltoimed
5. Kuidas morfiini säilitada
6. Muu teave

1. Mis ravim on morfiin ja milleks seda kasutatakse

Morfiin on tugevatoimeline valuvaigisti, seda kasutatakse **pikka aega kestva tugeva valu** korral, kui teiste valuvaigistite toime ei ole piisav. Seda ravimit ei tohi kasutada kerge valu korral.

Morfiini toimeainet prolongeeritult vabastavatest tablettidest vabaneb toimeaine pikkamööda. Valuvaigisti pikendatud toime tõttu manustatakse morfiini tablette 12 tunniste vahedega.

2. Mida on vaja teada enne morfiini kasutamist

Morfiini ei tohi kasutada
- kui olete morfiinvesinikkloriidi või selle ravimi mis tahes koostisosade (vt. pakendilt) suhtes **allergiline;**
- kui teil on **hingamisteede** haigus või hingamishäired teistel põhjustel;
- kui teil on **krambid** või **peavigastus;**
- kui teil on **kõhukinnisus;**
- kui teil on ootamatult tekkinud **äge kõhuvalu** („äge kõht“) või **seedehäired** (mao aeglustunud tühjenemine);
- kui teil on **maksahaigus;**
- kui olete tarbinud **alkoholi** või võtnud **unerohtu**.

Hoiatused ja ettevaatusabinõud

Morfiini kasutamisel on vajalik ettevaatus
- kui teil on **hingamishäired**;
- kui teie **maks ja/või neerud on haiged või ei tööta korralikult**;
- kui teil on **tervisehäireid südamega seoses**;

- kui te samaaegselt kasutate **MAO inhibiitoreid** (depressiooni ravis kasutatavad ravimid) või olete neid kasutanud **viimase kahe nädala jooksul**;
- kui olete või olete olnud **opioidisõltlane**;
- kui teil on **koljusisese rõhu tõus** või madal **vererõhk**;
- kui teil on **teadvushäire**;
- kui teil on **sapiteede** häired või teil on **sapiteede** või **kusepõie spasmid**;
- kui teil on **kõhunäärmepõletik** või **soolepõletik**;
- kui teil on **eesnäärme** suurenemine;
- kui teil on **neerupealsete koore** talitluse häire (nt Addison'i tõbi);
- kui teil on feokromotsütoom (neerupealiste kasvaja);
- kui te olete eakas.

Teavitage oma arsti, et te saate ravi morfiiniga, kui teile tuleb teha kirurgiline operatsioon.

Tolerantsus, sõltuvus ja sõltuvushäire
See ravim sisaldab morfiini, mis on opioid. Opioidide korduv kasutamine võib vähendada ravimi efektiivsust (tekib tolerantsus: organism harjub ravimiga). Morfiini korduv kasutamine võib tekitada sõltuvust, ravimi kuritarvitamist ja sõltuvushäiret, mis võib põhjustada eluohtlikku üleannustamist. Suuremad annused ja pikemaajaline kasutamine võivad suurendada nende kõrvaltoimete riski.

Sõltuvus või sõltuvushäire võib tekitada tunde, et teil ei ole enam kontrolli selle üle, kui palju ravimit on vaja või kui sageli tuleb seda võtta.
Sõltuvuse või sõltuvushäire tekkimise risk on eri inimestel erinev. Teil võib olla suurem risk, et tekib ravimi morfiin sõltuvus või sõltuvushäire, kui
- teie ise või keegi teie perekonnast on alkoholi, mõnda retseptiravimit või ebaseaduslikku uimastit kuritarvitanud või olnud sellest sõltuvuses („sõltuvushäire");
- olete suitsetaja;
- teil on olnud meeleoluhäireid (depressioon, ärevus- või isiksusehäire) või psühhiaater on teil ravinud muid vaimuhaigusi.

Kui märkate ravimi morfiin võtmise ajal mõnda järgmistest sümptomitest, võib see olla märk sellest, et olete ravimist sõltuv või teil on sõltuvushäire:
- peate võtma ravimit kauem, kui arst on teile soovitanud;
- peate võtma soovitatavast annusest rohkem ravimit;
- kasutate ravimit muudel põhjustel kui määratud näidustus, näiteks rahulikuks jäämiseks või uinumiseks;
- olete korduvalt, kuid edutult proovinud ravimi kasutamist lõpetada või seda ohjata;
- kui lõpetate ravimi võtmise, tunnete end halvasti, ning tunnete end paremini, kui olete ravimit uuesti võtnud (võõrutusnähud).

Kui märkate mõnda neist nähtudest, rääkige oma arstiga, et arutada teie jaoks parimat raviviisi, sealhulgas seda, millal on asjakohane ravi lõpetada ja kuidas ravi ohutult lõpetada (vt lõik 3, „Kui te lõpetate morfiini võtmise").

Pidage nõu oma arsti või apteekriga, kui teil tekib mõni järgnevalt loetletud sümptomitest ravi ajal morfiiniga.
- Suurenenud valutundlikkus vaatamata sellele, et võtate suuremaid annuseid (hüperalgeesia). Teie arst otsustab, kas ravimi annust peab muutma või te peate vahetama tugevatoimelist valuvaigistavat ravimit (vt lõik 2).
- Nõrkus, kurnatus, isutus, iiveldus, oksendamine või madal vererõhk. Need võivad olla tingitud sellest, et neerupealised toodavad liiga vähe hormooni (kortisool), ning te võite vajada hormoonasendusravi.
- Sugutungi nõrgenemine, impotentsus, menstruatsioonide lakkamine. Need võivad olla tingitud suguhormoonide vähenenud tootmisest.

Seoses ravimiga morfiin on teatatud **ägedast generaliseerunud eksantematoossest pustuloosist**. Sümptomid tekivad tavaliselt esimese 10 ravipäeva jooksul.
Teatage oma arstile, kui teil pärast ravimi morfiin või teiste opioidide võtmist on kunagi tekkinud raske nahalööve või naha koorumine, villid ja/või suuhaavandid. Lõpetage ravimi morfiin kasutamine ja pöörduge kohe arstile, kui märkate mõnda järgmistest sümptomitest: villid, ulatuslik nahaketendus või mädased täpid koos palavikuga.

Uneaegsed hingamishäired
Morfiin võib põhjustada uneaegseid hingamishäireid, näiteks uneapnoed (uneaegsed hingamispausid) ja uneaegset hüpokseemiat (madal hapnikusisaldus veres). Sümptomid on muuhulgas hingamispausid magades, öine ärkamine õhupuuduse tõttu, raskused une säilitamisel või ülemäärane unisus päeval. Kui märkate endal või keegi teine märkab teil neid sümptomeid, pidage nõu arstiga. Arst võib kaaluda ravimi annuse vähendamist.

Pöörduge arstile, kui teil tekib tugev **ülakõhuvalu**, mis võib kiirata selga, iiveldus, oksendamine või palavik, sest need võivad olla kõhunäärmepõletiku (pankreatiit) ja sapiteede põletiku sümptomid.

Eelseisva kirurgilise ravi korral peab arsti teavitama oma ravist morfiiniga.

Morfiini tablettide kasutamine tuleb koheselt lõpetada **soolesulguse** kahtluse või ägenemise korral (tunnused võivad olla tugev kõhupuhitus, kõhuvalu, oksendamine, kõhukinnisus).

Alkoholi tarbimine morfiini kasutamise ajal võib muuta teid uniseks või suurendada tõsiste kõrvaltoimete ohtu, nt pindmine hingamine hingamisseiskuse ohuga ja teadvusekadu. Ravi ajal morfiiniga ei ole soovitatav alkoholi tarbida.

Kui teie vanus on **üle 65 aasta**, teil on **kilpnäärme** talitluse häire (alatalitlus) või teil on **maksa- või neerutalitluse** raske kahjustus, võib teie arst määrata teile väiksema annuse.

Kui te olete **viljastamisvõimeline mees** või **rasestumisvõimeline naine**, võite kasutada morfiini ainult siis, kui kasutate **tõhusat rasestumisvastast vahendit** (vt „Rasedus ja imetamine“).

Morfiini tabletid võivad anda **dopingukontrollis** positiivse tulemuse.

Toimeainet prolongeeritult vabastavaid tablette ei tohi lahustada ega süstida. See võib põhjustada süstekohal kudede kärbumist ehk nekroosi ja granuloomi (kasvajataoline sõlmjas koevohand) teket kopsudes. Väärkasutamine võib põhjustada ka teiste kõrvaltoimete teket, mis võivad lõppeda surmaga.

Lapsed
Morfiini ei tohi kasutada lapsed vanuses kuni 1 aasta.

Muud ravimid ja morfiin
Teatage oma arstile või apteekrile, kui te kasutate või olete hiljuti kasutanud või kavatsete kasutada mis tahes muid ravimeid.

See on eriti oluline, kui te kasutate rifampitsiini (näiteks tuberkuloosi raviks).

Morfiini tablettide kasutamine koos teiste ravimitega võib põhjustada nende toime tugevnemist või nõrgenemist.

Samaaegset ravi morfiini ja MAO inhibiitoritega, näiteks selegiliini ja rasagiliiniga (Parkinsoni tõve ravimid) ning moklobemiidiga (antidepressant) peab vältima. Kui te olete saanud ravi MAO inhibiitoriga, peab mööduma kaks nädalat, enne kui tohib alustada ravi morfiiniga.

Paljudel ravimitel võib olla koostoime morfiiniga, mis võib oluliselt muuta nende toimet. Nende ravimite hulka kuuluvad:
– anesteetikumid (narkoosiks kasutatavad ained suuõõne- ja üldkirurgias),

- unerohud ja trankvillisaatorid (rahustid),
- vaimse tervise häirete ravimid (nt depressiooni või psühhoosi ravimid),
- lihaseid lõõgastavad ravimid,
- vererõhku langetavad ravimid,
- antiemeetikumid (iivelduse ja oksendamisvastased ravimid),
- antihistamiinikumid (allergia ravimid),
- teised opioidid (tugevad valuvaigistid),
- teatud epilepsia ja neuropaatilise valu (närvidest tingitud valu) ravimid (gabapentiin, pregabaliin),
- alkohol.

Samaaegne ravi morfiini ja rahustitega (nt bensodiasepiinid) ja seonduvate ravimitega, suurendab unisuse, hingamisraskuste (hingamise pärssimine) ja kooma riski ja võib olla eluohtlik. Seetõttu tohib samaaegset ravi kasutada ainult siis, kui teised ravivõimalused ei ole võimalikud.
Kui arst siiski määrab teile samaaegase ravi morfiini ja rahustitega, peab arst piirama ravimite annuseid ja kasutamise kestust.
Teavitage oma arsti kõikidest sedatiivse toimega ravimitest, mida te kasutate, ning järgige hoolikalt arsti antud soovitusi annustamise osas. Võib olla abiks, kui te teavitate oma sõpru või sugulasi ülalkirjeldatud sümptomitest. Teavitage oma arsti, kui teil tekivad need sümptomid.

Teatud tromboosiravimite (näiteks klopidogreel, prasugreel ja tikagreloor) toime võib morfiiniga koos kasutamisel hilineda või nõrgeneda.

Morfiini toimet võivad mõjutada järgnevad ravimid:
- maohapet neutraliseerivad ravimid (antatsiidid); pärast nende ravimite kasutamist peab olema vähemalt 2 tunnine vahe enne järgneva tableti manustamist;
- tsimetidiin (maohappe sekretsiooni inhibeeriv ravim);
- monoamiini oksüdaasi (MAO) inhibiitorid (depressiooni raviks kasutatavad ravimid);
- rifampitsiin (tuberkuloosi ravis kasutatav ravim);
- klomipramiin ja amitriptüliin (depressiooni raviks kasutatavad ravimid);
- antikoliinergilised ravimid (teatud ravimid, millega ravitakse erinevaid seisundeid, nt kroonilist obstruktiivset kopsuhaigust, põie ja seedetrakti häireid ning Parkinsoni tõbe).

Morfiini ja morfiinisarnaseid valuvaigisteid ei tohi kombineerida (nt buprenorfiin, nalbufiin, pentakotsiin).

Morfiin koos toidu, joogi ja alkoholiga
Morfiini võib manustada koos toiduga või ilma.

Ravi ajal morfiiniga ei tohi tarbida alkoholi, sest see võib võimendada ravimi toimet. Morfiini suurte annuste **kasutamine koos alkoholiga võib põhjustada kõrvaltoimete teket**, mis võivad lõppeda surmaga.

Rasedus ja imetamine
Kui te olete rase, imetate või arvate end olevat rase või kavatsete rasestuda, pidage enne selle ravimi kasutamist nõu oma arsti või apteekriga.

Morfiini ei tohi kasutada raseduse ajal. Kui morfiini kasutatakse raseduse ajal pikka aega, on oht, et vastsündinul tekivad ärajätunähud, mis vajavad ravi.

Sünnituse ajal ei soovitata morfiinvesinikkloriidi kasutada vastsündinu hingamise pärssimise ohu tõttu. Vastsündinutel, kelle emad said raseduse ajal ravi morfiiniga, võivad ilmneda ärajätunähud.

Morfiini **kasutamine imetamise ajal ei ole soovitatav**, sest toimeaine morfiin eritub rinnapiima.

Autojuhtimine ja masinatega töötamine
See ravim võib kahjustada teie reaktsioonikiirust ja autojuhtimisevõimet
Pidage nõu oma arstiga, kas olete võimeline juhtima autot ja käsitsema masinaid.

Morfiin võib sisaldada laktoosi (piimasuhkrut) (vt. täpsemalt pakendilt),
Kui arst on teile öelnud, et te ei talu mõningaid suhkruid, pidage enne ravimi kasutamist nõu oma arstiga.

Morfiin võib sisaldada värvainet päikeseloojangukollane (E110) (vt. täpsemalt pakendilt), mis võib tekitada allergilisi reaktsioone, k.a astma.

3. Kuidas morfiini kasutada

Kasutage seda ravimit alati täpselt nii, nagu arst on teile selgitanud. Kui te ei ole milleski kindel, pidage nõu oma arsti või apteekriga. Ärge ületage ennenähtud annust.

Arst arutab teiega enne ravi alustamist ja regulaarselt ravi ajal, mida võite eeldada ravimi morfiin kasutamisest, millal ja kui kaua peate seda kasutama, millal võtta ühendust oma arstiga ja millal peate ravi lõpetama (vt ka selles lõigus: „Kui lõpetate morfiini võtmise“).

Neelake tabletid alla tervelt koos piisava koguse vedelikuga (nt klaas vett). Tableti **poolitamine, purustamine või lahustamine** rikub toimeainet prolongeeritult vabastava süsteemi, mis võib põhjustada **raskete kõrvaltoimete teket kuni morfiini surmava annuse manustamiseni**.

Annustamine
Morfiini annus sõltub valu intensiivsusest, vanusest ja haigusest. **Teie arst määrab teie vajadustele vastava ööpäevase annuse.** Sobiv annus peatab valu 12 tunniks ilma kõrvaltoimeteta või talutavate kõrvaltoimetega.
Teie arst määrab teie ravi kestuse.

Ärge muutke määratud annust ise. Kui arvate, et morfiini toime on liiga tugev või liiga nõrk, pidage nõu oma arstiga.

Täiskasvanud ja noorukid, kes on vanemad kui 12 aastat
Ravi alustamisel manustatakse 1…3 morfiin 10 mg toimeainet prolongeeritult vabastavat tabletti kaks korda ööpäevas (hommikul ja õhtul). Annustamisskeemist (annuste vahe 12 tundi) tuleb täpselt kinni pidada.
Valu intensiivistumisel või morfiini annuse suhtes taluvuse tekkimisel, suurendab arst ravimi annust.

Lapsed
Morfiini kasutamine lastel vanuses kuni 12 aastat ei ole soovitatav piiratud kogemuse tõttu.
Morfiini ei tohi manustada lastele vanuses kuni 1 aasta.

Eakad, neeru- või maksatalitluse häirega patsiendid
Arst võib ravi alustamisel vähendada annust.

Kui te kasutate morfiini rohkem, kui ette nähtud
Morfiini üleannustamise **suurim risk on hingamise pärssimine**. Liiga suure annuse manustamisel võivad tekkida hingamisraskused, mis võivad viia teadvuskao või isegi surmani. Kui te olete manustanud rohkem tablette kui ette nähtud, **võtke viivitamatult ühendust arstiga**. Üleannustamise sümptomid võivad olla kitsenenud pupillid, raskendatud hingamine, mille tagajärjeks võib olla hingamise seiskus, vererõhu langus, vereringehäire, šokk ja teadvusetus. Liiga suure annuse manustamisel võib tekkida kopsupõletik tingituna okse või võõrkehade sattumisest hingamisteedesse. Kopsupõletiku sümptomid on muuhulgas hingeldus, köha ja palavik.
Võtke viivitamatult ühendust arstiga kui kahtlustate lapsel morfiini juhuslikku manustamist, ärge jääge ootama sümptomite ilmnemist.

Kui te unustate morfiini kasutada
Ärge võtke kahekordset annust, kui annus jäi eelmisel korral manustamata.
Võtke **tavapärane annus** kohe kui teile unustatud annus meelde tuleb. Järgmine annus manustage **12 tunni pärast**.

Kui te lõpetate morfiini kasutamise
Ärge lõpetage ravi morfiiniga, kui arst ei ole nii määranud. Kui te soovite lõpetada ravi morfiiniga, pidage nõu oma arstiga, kuidas annust aeglaselt vähendada, et ei tekiks ärajätusümptomeid. Ärajätusümptomid on muuhulgas valud kehas, värisemine, kõhulahtisus, kõhuvalu, iiveldus, gripilaadsed sümptomid, kiirenenud südamerütm ja laienenud pupillid. Psüühilised sümptomid on muuhulgas äärmine rahulolematuse tunne, ärevus ja ärrituvus.

Kui teil on lisaküsimusi selle ravimi kasutamise kohta, pidage nõu oma arsti või apteekriga.

4. Võimalikud kõrvaltoimed

Nagu kõik ravimid, võib ka see ravim põhjustada kõrvaltoimeid, kuigi kõigil neid ei teki.
Kui mistahes kõrvaltoime süveneb või märkate kõrvaltoimet, mida selles infolehes ei ole nimetatud, pidage nõu oma arsti või apteekriga.

Lõpetage ravimi morfiin kasutamine ja **pöörduge kohe arstile**, kui märkate mõnda järgmistest sümptomitest:
- raske nahareaktsioon villide, ulatusliku nahaketenduse, mädaste täppide ja palavikuga; see võib olla haigusseisund, mida nimetatakse ägedaks generaliseerunud eksantematoosseks pustuloosiks;
- tõsine allergiline reaktsioon, mis põhjustab õhupuudust või pööritustunnet.

<u>Ilmneda võivad järgnevad kõrvaltoimed</u>

Väga sage (võib tekkida rohkem kui 1 kasutajal 10-st):
- iiveldus,
- kõhukinnisus.

Sage (võib tekkida kuni 1 kasutajal 10-st):
- segasus,
- unehäired,
- pööritustunne,
- uimasus,
- unisus,
- kurnatus, väsimus, halb enesetunne,
- lihastõmblused,
- peavalu,
- õhetus,
- kõhuvalu,
- anoreksia,
- suukuivus,
- oksendamine.

Kui teil tekib iiveldus, oksendamine ja/või kõhukinnisus, pidage nõu oma arstiga. Arst määrab teile vastava ravi.

Aeg-ajalt (võib tekkida kuni 1 kasutajal 100-st):
- ülitundlikkus,
- rahutus,

– eufooria,
– tõmblused,
– paresteesia (naha tundlikkushäire – tuimus, torkimistunne),
– minestamine,
– suurenenud lihaspinge,
– südamepekslemine,
– meeleolu muutused,
– üleannustamine võib pärssida hingamist,
– spasmid hingamisteedes, hingamishäired,
– urineerimishäired, spasmid kuseteedes,
– spasmid sapiteedes,
– hallutsinatsioonid,
– tasakaaluhäired, pööritus,
– nägemishäired,
– hägune või topeltnägemine, silmade tahtmatud liigutused,
– südamerütmi kiirenemine või aeglustumine,
– vererõhu tõus või langus,
– vedelikupeetus kopsudes,
– soolesulgus,
– maitsetundlikkuse häired,
– seedehäired,
– koolikud,
– maksaensüümide aktiivsuse tõus veres,
– nõgestõbi, sügelus,
– vedelikupeetus kudedes (tursed),
– üldine nõrkus kuni minestamiseni.

Harv (võib tekkida kuni 1 kasutajal 1000-st):
– astmahood eelsoodumusega patsientidel,
– unetus,
– kõhunäärme ensüümide aktiivsuse tõus veres,
– kõhunäärmepõletiku (pankreatiit) ja sapiteede põletiku sümptomid, näiteks tugev ülakõhuvalu, mis võib kiirata selga, iiveldus, oksendamine või palavik,
– neerukoolikud.

Väga harv (võib tekkida kuni 1 kasutajal 10 000-st):
– antidiureetilise hormooni ebapiisava eritumise sündroom (sümptomid on iiveldus, halb enesetunne, peavalu, kurnatus ning rasketel juhtudel võivad tekkida krambihood ja kooma),
– värin,
– nahalööve,
– külmavärinad.

Teadmata (esinemissagedust ei saa hinnata olemasolevate andmete alusel):
– anafülaktilised/anafülaktoidsed reaktsioonid,
– tundehäired,
– pahurus,
– impotentsus, sugutungi vähenemine, menstruatsioonide puudumine,
– ravimtaluvuse teke,
– ärajätusümptomid või sõltuvus (vt lõik 3, „Kui te lõpetate morfiini kasutamise“),
– suurenenud valutundlikkus (hüperalgeesia, vt lõik 2 „Hoiatused ja ettevaatusabinõud“),
– higistamine,
– pupillide ahenemine,
– vastsündinu ärajätusündroom,
– uneapnoe (uneaegne hingamispaus).

Kõrvaltoimetest teatamine
Kui teil tekib ükskõik milline kõrvaltoime, pidage nõu oma arsti või apteekriga. Kõrvaltoime võib olla ka selline, mida selles infolehes ei ole nimetatud. Kõrvaltoimetest võite ka ise teatada www.ravimiamet.ee kaudu. Teatades aitate saada rohkem infot ravimi ohutusest.

5. Kuidas morfiini säilitada

Hoidke seda ravimit laste eest varjatud ja kättesaamatus kohas.

Hoida temperatuuril kuni 25 ºC.

Ärge kasutage seda ravimit pärast kõlblikkusaega, mis on märgitud karbil. Kõlblikkusaeg viitab selle kuu viimasele päevale.

Ärge visake ravimeid kanalisatsiooni ega olmejäätmete hulka. Küsige oma apteekrilt, kuidas hävitada ravimeid, mida te enam ei kasuta. Need meetmed aitavad kaitsta keskkonda.

6. Muu teave

Abiained vt pakendilt.

Müügiloa hoidja

Ravimit turustatakse Ravimiameti eriloa alusel.

Infoleht on viimati uuendatud juunis 2026.